

Dwudziesta pierwsza Międzynarodowa Olimpiada Lingwistyczna

Brasília (Brazylia), 23–31 lipca 2024

Rozwiązania zadań turnieju indywidualnego

Zadanie nr 1. Struktura formy czasownika:

1. podmiot (t- 1 os. l. poj., mət- 1 os. l. podw./1 os. l. mn., Ø- 2 os. l. poj., ne- 3 os. l. podw.=3 os. l. mn.)
2. ə pojawia się w tym miejscu wyłącznie, gdy trzeba uniknąć zbitki z dwóch spółgłosek na początku lub końcu wyrazu, lub zbitki z trzech spółgłosek w dowolnej pozycji.
3. czas (ku- teraźniejszy, je- przyszły, Ø- przeszły)
4. ine-: dopełnienie bezpośrednie = 1 os. l. poj. (podmiot = 2 os. l. podw./2 os. l. mn.)
5. rdzeń czasownika
6. -la: podmiot/dopełnienie bezpośrednie = 1 os. l. mn./2 os. l. mn.
7. czas (-ŋ teraźniejszy/przyszły, -Ø przeszły)
8. ə pojawia się w tym miejscu wyłącznie, gdy trzeba uniknąć zbitki z dwóch spółgłosek na początku lub końcu wyrazu, lub zbitki z trzech spółgłosek w dowolnej pozycji.
9. -tək: podmiot = 2 os. l. podw./2 os. l. mn. (dopełnienie bezpośrednie = 1 os. l. poj.);
dopełnienie bezpośrednie (-tək 2 os. l. podw./2 os. l. mn., -n 3 os. l. poj., -net 3 os. l. podw., -new 3 os. l. mn.)

Oboczności:

1. ostatnia samogłoska przedrostka znika przed inną samogłoską;
2. t+j > cc, t+l > ll, t+n > nn, t+ŋ > ŋŋ;
3. gdy w słowie znajduje się a, wszystkie e/i/u zmieniają się odpowiednio w a/e/o.

- (a)
19.	kulleŋən	ty prowadzisz go	
20.	jinejŋətək	wy _(podw) ugryżiecie mnie	
21.	tekminnew	ja złapałem ich _(mn)	
22.	təjohallaŋtək	ja poczekam na was _(mn)	
23.	mətkonŋevlaŋən	my _(mn) wysyłamy go	
- (b)
24.	ty zobaczysz ich _(podw)	jelhuŋnet
25.	my _(mn) ugryźliśmy go	mətəjgolan
26.	wy _(mn) łapiecie mnie	kenakmellaŋtək
27.	oni wysyłają was _(podw)	nekuŋjivŋətək
28.	wy _(podw) poprowadziliście mnie	inelletək

Zadanie nr 2. posiadane_a-sfx_a-POSS_b posiadający_b-sfx_b

r. m.

- zwierzęta: *lew, lampart, flaming*
- przedmioty, części ciała: *długie/cienkie*

	l. poj.	l. mn.
sfx	-∅	-bii *
POSS	-ma	-itcha *

r. ż.

- zwierzęta: *zebra, impala, słoń, pawian, żyrafa*
- przedmioty, części ciała: *krótkie/grube*

	l. poj.	l. mn.
sfx	-ko	-bee
POSS	-sa	-eta

* e, o > i, u przed końcówkami rodzaju męskiego l. mn.

(jest blokowane przez następującą po nim a, np. *zzokwana-bii*)

-bii-itcha > -biitcha

- (a) 19. **wiriko** – D. *krótki, gruby korzeń*
20. **roobee** – C. *rogi (np. dikdików)*
21. **mu'a** – B. *cienka gałązka*
22. **zzahubii** – A. *ogony (np. lampartów)*
- (b) 23. **gariko** – *samochód (= krótka ciężarówka)*
24. **makubii** – *wysokie garnki*
25. **hazzakeko** – *złodziejka*
26. **dongobee** – *zebry^{m/ż}*
27. **zzahoko** – *(krótki, gruby) ogon*
28. **nqibii** – *lamparty^{m/ż}*
- (c) 29. **noga flaminga^{m/ż}** – **uphukwama gogogogo**
30. **bulwa V. pseudolablab zebry^{m/ż}** – **shumukosa dongoko**
31. **rogi samców impali** – **ruubiitcha puphubii**
32. **gruby kij obcych kobiet** – **mu'akoeta uhuyitibee**
33. **wysoki garnek chłopców** – **makuitcha eratibii**
34. **długie, cienkie korzenie impali (l. poj.)^{m/ż}** – **wiribiisa pophoko**

Zadanie nr 3.

- A B-ane X $\begin{cases} \text{rä} & \text{– jeśli A jest kobietą} \\ \text{yé} & \text{– jeśli A jest mężczyzną} \end{cases}$

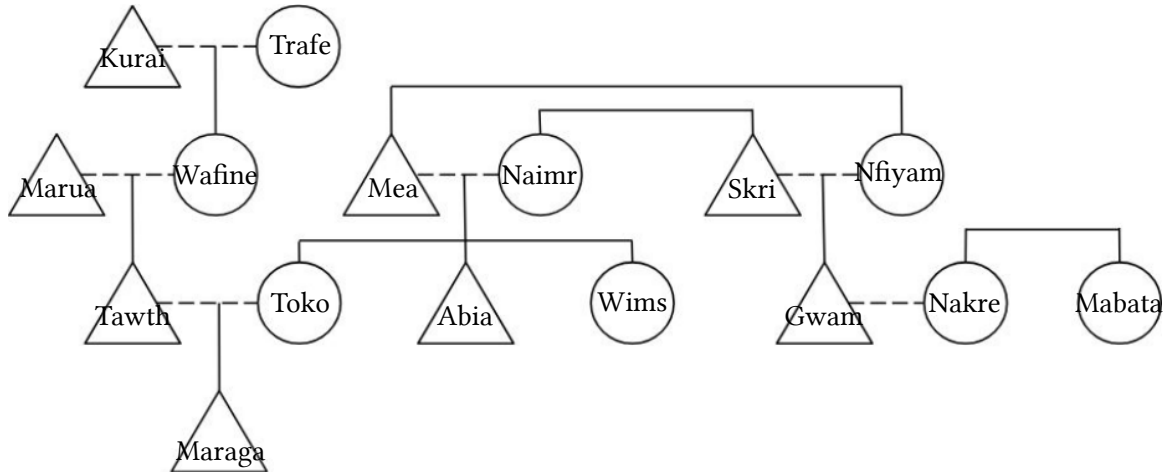
- A = krewny B
- X = określenie stopnia pokrewieństwa

• ɲafe	ojciec	B	brat
ɲame	matka	D	córka
nge	dziecko	F	ojciec
zath	dziadek, wnuk	H	mąż
zath ɲare	babka, wnuczka	M	matka
nane	starsze rodzeństwo	S	syn
ngth	młodsze rodzeństwo	W	żona
enat	zięć	Z	siostra
ɲawi	wuj (brat matki)		

określenia po wymianie sióstr:

bäiɲaf	MB = FZH, ZS = WBS, BS = HZS
bäiɲam	FZ = MBW, ZD = WBD, BD = HZD
yamit	dziecko bäiɲafa i bäiɲam
yumad	żona yamit

(a)

- (b)
1. **bäiɲam rä**
 2. **enat yé**
 3. **zath ɲare rä**
 4. **nge yé**
 5. **Nakreane**
 6. **rä**

(c) Skri Abiaane bäiɲaf yé.

Zadanie nr 4.

- (a)
1. **çum 'aa'** (stopa – pojemnik): C. *klapki*
 2. **dâw çuum** (człowiek – stopa): I. *stopa*
 3. **dâw nōr** (człowiek – usta): B. *usta*
 4. **dâw nōr keet** (człowiek – usta – liść/język (część ciała)): H. *język (część ciała)*
 5. **dâw tôog** (człowiek – córka): F. *córka*
 6. **dâw sôb pis piis** ((człowiek – ręka – mały) – mały): D. *mały palec (u ręki)*
 7. **dâw tôoj** (człowiek – nos): J. *nos*
 8. **dôo' piis** (robić – mały): E. *zmniejszyć*
 9. **sôb dak** (ręka – umieścić): A. *pierścionek*
 10. **suk 'aa'** (mąka – pojemnik): G. *puszka mąki*
 11. **be keet** (drzewo – liść/język (część ciała)): M. *liść*
 12. **be tum** (drzewo – nasiono/oko): Q. *nasiono*
 13. **yak yaa'** (maniok – piec): T. *macaxeira*
 14. **yak nâax** (maniok – woda): S. *tukupi*
 15. **nâx pôog** (woda – duży): P. *główna rzeka*
 16. **nâx taax** (woda – tapir): L. *kapibara*
 17. **taax 'uuy** (tapir – udomowiony): K. *udomowiony tapir*
 18. **tum tâag** (nasiono/oko – wiedzieć): N. *okulary*
 19. **yon 'uuy** (mrówkojad – udomowiony): R. *udomowiony mrówkojad*
 20. **yon tôoj** (mrówkojad – nos): O. *rewolwer*
- (b)
21. **dâw sôb piis** (człowiek – (ręka – mały)): *palec ręki*
 22. **dâw sôob pis** ((człowiek – ręka) – mały): *mała ręka*
 23. **dâw çum piis** (człowiek – (stopa – mały)): *palec nogi*
- (c)
24. *strumień* – **nâx piis** (woda – mały)
 25. *mały tapir* – **taax pis** (tapir) – mały
 26. *oko* – **dâw tum** (człowiek – nasiono/oko)
 27. *wnuczka* – **dâw tōg tôog** (człowiek – (córka – córka))

Zadanie nr 5. Kolejność wyrazów:

- S V (S = podmiot czasownika nieprzechodniego; V = czasownik)
- A-lu V P (A = podmiot czasownika przechodniego; P = dopełnienie bezpośrednie)

Rzeczownik:

	klasy rzeczownikowe:	P = S	A
	kobiety	rra-	rru-
(♀)	mężczyźni	nya-	nyu-
(♂)	mężczyźni = zwierzęta	∅-	ki-
(♀)	zwierzęta	∅-	ji-
	jadalne przedmioty	ma-	
	l. mn.	li-	linji-

Czasownik:

- czas (j- teraźniejszy ciągły, k- przeszły/przeszły)
- (dopełnienie bezpośrednie)
- podmiot

	klasy rzeczownikowe:	P	S	A
	kobiety	arr-	anda-	anda-
(♀)	mężczyźni	any-	iwa-	ilu-
(♂)	mężczyźni = zwierzęta	∅-	a-	ilu-
(♀)	zwierzęta	∅-	i-	inju-
	jadalne przedmioty	∅-	∅-	∅-
	l. mn.	al-	alu-	alu-

- rdzeń czasownika
- czas (-∅ przeszły, -nji teraźniejszy ciągły, -la przyszły)

- (a) 15. mirningiya ka-wulumala – *Mężczyzna pobiegł.*
16. nyu-munangalu kalilu-wudurruma li-wakuku – *Biały człowiek nakarmił psy.*
17. linji-ardulu jalu-wubanji ma-burlurlu – *Chłopcy/dziewczeta (dzieci) pieką chleb.*
18. rru-nhanawalu janda-athamanji ardu – *Kobieta goni chłopca.*
- (b) 15. ♂
16. ♀
17. ?
18. ♂
- (c) 19. *Pies gonił dziewczynę.*
♀ ji-wakukulu karrinju-athama rra-ardu
♂ ki-wakukulu karrilu-athama rra-ardu
20. *Ciężarna kobieta karmi staruszki.*
♀=♂ rru-walkurulu jalanda-wudurrumanji li-bardibardi
21. *Staruszek wyleczył mężczyznę z ludu Yanyuwa.*
♀ nyu-malbulu kanyilu-yabima nya-yanyuwa
♂ ki-malbulu kilu-yabima yanyuwa
22. *Kangur powróci.*
♀ wunala ki-wanila
♂ wunala ka-wanila